amplexus est. et fecit eum ab
ptolomaide usq; gerrenos du
cem et pncipē. Vt autē ue
nit ptolomaidam. grauiter
ferebant ptolomenses amici
cię conuentionē: indignan
tes ne forte fedus irrumperet.
Tunc ascendit lysias tribunal:
et exposuit rationē. et popu
lum sedauit. regressusq; est
antiochiā. Et hoc modo re
gis pfectio et reditus pcessit.

Sed post triennij temp̄ c. xiiii
cognouit iudas et qui cū eo
erant demetriū seleuci cum
multitudine ualida et naui
bus p portū tripolis ascendis
se ad loca oportuna: et tenu
isse regiones aduersus antio
chum. et eius ducē lysiam.
Alchimus autē quidā qui sū
mus sacerdos fuerat. sed uo
luntarie coinquinatus est
temporib; commixtionis. con
siderans nullo modo sibi esse
salutē neq; accessum ad alta
re: uenit ad regē demetriū.
centesimo quinquagesimo an
no. offerens ei auream coronā
et palmā. sup hęc et talos q̄
templi esse uidebant̄. Et ipsa
quidē die siluit. Tempus au
tem oportunū dementię suę
nactus: conuocatus ā demetrio
ad consiliū. et interrogatus q̄
bus reb; et consilijs iudei nite
rent̄ respondit. Ipsi qui dicun
tur asidei iudeorū. quib; preest
iudas machabeus. bella nutri
unt. et seditiones mouent: nec
patiunt̄ regnū esse quietum.
Nam et ego defraudatus paren
tum glia. dico autē sūmo sacer
dotio. huc ueni: primo quidē
utilitatib; regis fidē seruans.
scdo autē etiam ciuib; consu
lens. Nam illorū prauitate uni
uersum genus nrm̄ n̄ minime
uexatur. Sed his singulis oro
rex cognitis: et regioni et ge
neri secundū p uulgatā omib;
humanitatē tuā pspice. Nam
quādiu supest iudas: imposi
bile est pacem esse negotijs. Ta
lib; autem ab hoc dictis: et ce
teri amici hostiliter habentes
aduersus iudam inflāmauerūt
demetrium.

Qui statim nicanorē preposi
tum elefantorū. ducē misit iu
deam. datis mandatis. ut ipsū
quidem iudam caperet. eos uero
qui cū illo erant dispgeret: et
constitueret alchimum maxi
mi templi sūmum sacerdotē.
Tunc gentes quę de iudea fu
gerant iudā: segregatim ni
canori miscebant. miserias et
clades iudeorū. psperitates rerū
suarū existimantes. Audito
itaq; iudei nicanoris aduentu.
et conuentu nationū: conspsi
terra. rogabant eum qui po
pulū suum constituit in eter

num. quiq; suam portionē signis
euidentib; p̄egit. Imperante autē
duce statim inde mouerunt: et
conuenerunt ad castellū dessau.
Symon uero frater iude com
miserat cum nicanore: sed con
territus est repentino aduen
tu aduersariorum.
Nicanor autē audiens uirtu
tem comitū iude et animi ma
gnitudinē quā pro patrie cer
taminib; habebant: sanguine
iudiciū facere metuebat. Quā
obrem misit possidoniū et the
odotiū et mathiam: ut darent
dextras atq; acciperent. Et cum
diu de his consilium ageretur.
et ipse dux ad multitudinem
retulisset: omnium una fuit sen
tentia. amiciciis annuere. Itaq;
diem constituerunt qua secre
to inter se agerent: et a singu
lis selle prolate sunt et posite.
Precepit autē iudas armatos ēē
locis oportunis: ne forte ab ho
stib; repente mali aliquid orire
tur. Et congruum colloquiū
fecerunt. Morabat autē nica
nor hierosolimis. et nichil ini
q; agebat: gregesq; turbarum
que congregate fuerant dimi
sit. Habebat autē semp iudā
carum ex animo: et erat ui
ro inclinatus. Rogauit eū du
cere uxorē: filiosq; procreare.
Nuptias fecit quiete egit: com
muniterq; uiuebant.

Alchimus autē uidens caritatē xlix.
illorū ad inuicē et conuentiones:
uenit ad demetriū. et dicebat
nicanorē rebus alienis assenti
re. iudamq; regni insidiatorē.
successorē sibi destinasse. Itaq;
rex exasperatus. et pessimis hui
criminationib; irritatus: scrip
sit nicanori dicens. grauiter
quidem se ferre de amicicie con
uentionē. iubere tamen macha
beum cito uinctū mittere antio
chiam. Quib; cognitis nicanor
consternabatur et grauiter fe
rebat: si ea que conuenerant
irrita faceret. nichil lesus a ui
ro. Sed quia regi resistere non
poterat: oportunitatē obser
uabat qua preceptū pficeret.
Et machabeus uidens l.
austerius secū agere nicanorē.
et consuetū occursum ferocius
exhibentē. intelligens non ex
bono esse austeritatē istam: pau
cis suorū congregatis occultauit
se a nicanore. Quod ut ille co
gnouit fortiter se a uiro pre
uentū. uenit ad maximū et
sanctissimum templū: et sacerdoti
bus solitas hostias offerentib; ius
sit sibi tradi uirum.
Quib; cum iuramento dicen li.
tib; nescire se ubi esset qui que
rebatur: extendens manū ad
templū iurauit. nisi michi uin
ctum iudam tradideritis istud
dei fanū in planitiē deducam.

et altare effodiã. et templũ hoc
libero patri consecrabo. Et his
dictis: abijt. Sacerdotes autem
ꝓtendentes manus in cęlũ. in
uocabant eum qui semꝑ pro
pugnator esset gentis ipsorum:
hęc dicentes. Tu dñe uniuersi
tatis qui nullius indiges: uolu
isti templum habitationis tuę
fieri in nobis. Et nunc scę scõꝝ
omnium dñe. conserua in ęter
nũ impollutam domũ istam:
quę nuꝑ mundata est.
F. iii. Razias autẽ quidã de senio
ribus ab hierosolimis delatus
est nicanori. uir amator ciuita
tis. et bene audiens: qui pro
affectu pater iudęorũ appella
batur. Hic multis temporibus
continentię propositũ tenuit
in iudaismo: corpusq; et ani
mã tradere contentus ꝑ pse
uerantia. Volens autẽ nicanor
manifestare odium qđ habebat
in iudęos: misit milites quingẽ
tos ut eum comprehenderent.
Putabat enĩ si illum decepisset:
se cladem maximã iudeis illa
turũ. Turbis autẽ irruere do
mũ eius et ianuã disrumpe.
atq; admouere cupientib; cũ
iam comprehenderet. gladio
se petit: eligens nobiliter mori
potius quam subditus fieri
peccatorib;. et contra natales
suos indignis iniurijs agi. Sed
cum ꝑ festinationẽ non certo
ictu plagam dedisset. et turbę
intra ostia irrũpent: recurrens
audacter ad murũ. precipita
uit semetipsum uiriliter in tur
bas. Quib; uelociter locũ danti
bus casu eius: uenit ꝑ mediã
ceruicẽ. Et cum adhuc spira
ret: accensis animis surrexit.
Et cũ sanguis eius magno flu
xu deflueret. et grauissimis uul
nerib; eẽt saucius: cursu turbã
ꝑtransijt. Et stans supra petrã
quandam preruptã. et iam ex
sanguis effectus. complexus in
testina sua utrisq; manib; pie
cit sup turbas: inuocans domi
natorẽ uitę ac sps. ut hęc illi ite
rum redderet. Atq; ita uita de
functus est. C. xv.
Nicanor autẽ ut comꝑit iudã F. iiii.
esse in locis samarię: cogitauit
die sabbati cum omi impetu
cõmittere. Iudeis uero qui illũ
ꝑ necessitatẽ sequebant̃ dicen
tib; ne ita ferociter et barbare
feceris. sed honorẽ tribue diei
scificationis. et honora eũ qui
uniuersa conspicit: ille infe
lix interrogauit. si est potens
in scõ qui imꝑauit agi diem
sabbatorũ. Et respondentib;
illis. est dñs uiuus ipse in cęlo
potens qui iussit agi septimã
diem: ille ait. Et ego potens sũ
suꝑ terrã qui impo sumi arma
et negocia regis impleri. Tamẽ
non optinuit ut consiliũ ꝑfice

ret. Et nicanor quidem cum summa
suꝑbia erectus cogitauerat com
mune tropheū statuere de iuda:
machabeus autē confidebat sēp
cum omni spe auxiliū sibi a deo
affuturū. et hortabatur suos
ne formidarent ad aduentum
nationū. sed in mente haberēt
adiutoria sibi facta de celo. et
nunc sperarent ab omnipotente
affuturam sibi uictoriā. Et al
locutus illos de lege et ꝓphis. ad
monens etiam certaminū que
fecerant prius: promptiores eos
constituit. Et ita animis eorū
erectis. simul ostendens gentiū
fallaciam et iuramentorū pre
uaricationē: singulos eorum
armauit. non clipei et haste
munitione. sed sermonib; opti
mis et hortacionibus. exposito
digno fide somnio ꝑ quod uni
uersos letificauit. Erat autē hu
iusmodi uisus. Oniam qui fue
rat sūmus sacerdos uirū bonū
et benignū. uerecundū uisu.
modestum morib; . et eloquio
decorū. et qui a puero in uirtu
tibus exercitatus sit. manus pro
tendentē orare ꝑ omni poplo iu
deorū: post hec apparuisse et ali
um uirum etate et gloria mirabi
lem. et magni decoris habitu
dine circa illū. respondentem
uero Onian dixisse. hic est frm
amator et popli isrl. hic est qui
multū orat ꝑ poplo. et uniuer

sa scā ciuitate hieremias ꝓpha dei.
extendisse autē hieremiam dexte
ram. et dedisse iude gladiū aureū
dicentē. accipe scm gladiū munus a deo
quo deicies adūsarios popli mei isrl.
Exhortati itaq; iude sermoni
bus bonis ualde. de quib; extol
li posset impetus et animi iuue
num confortari: statuerunt di
micare et confligere fortiter.
ut uirtus de negociis iudicaret.
eo quod ciuitas et scā et templum
ꝑiclitaretur. Erat enim ꝓ uxorib;
et filiis. itemq; pro frib; et cogna
tis minor sollicitudo: maximus
uero et primus ꝓ scitate timor e
rat templi. Sed et eos qui in ciui
tate erant non minima sollici
tudo habebat: ꝓ his qui congres
suri erant. Et cum iam omnes spa
rent iudiciū futurū. hostesq;
adessent. atq; exercitus esset ordi
natus. bestie equitesq; oportu
no in loco compositi: conside
rans machabeus aduentū mul
titudinis et apparatū uariū
armorū. ac ferocitatē bestia
rum. extendens manus in celū
ꝓdigia facientē dnm inuoca
uit. qui non secdm armorū poten
tiam. sed pro ut ipsi placet dat
dignis uictoriā. Dixit autē in
uocans hoc modo. Tu dne mi
sisti angłm tuū sub ezechia
rege iude. et interfecisti de ca
stris sennacherib centū octogin
ta quinq; milia. Et nunc do

minator celorum mitte angelum tu
um bonum ante nos in timore
et tremore magnitudinis bra
chij tui: ut metuant qui cum
blasphemia ueniunt aduer
sus sanctum populum tuum. Et hic qui
dem ita perorauit. Nicanor au
tem et qui cum ipso erant cum
tubis et canticis admouebant:
iudas uero et qui cum eo erant. in
uocato deo per orationes congres
si sunt. Manu quidem pugnan
tes. sed et cordibus dominum oran
tes: prostrauerunt non minus
triginta quinque milibus pre
sentia dei magnifice delecta
ti. Cumque cessassent et cum
gaudio redirent: cognoue
runt nicanorem ruisse cum ar
mis suis. Facto itaque clamore
et perturbatione excitata: pa
tria uoce omnipotentem dominum
benedicebant.

Flo. Percepit autem iudas qui per
omnia corpore et animo mori
pro ciuibus paratus erat: caput
nicanoris et manum cum hu
mero abscisam hierosolimam
perferri. Quo cum peruenisset. con
uocatis contribulibus et sacer
dotibus ad altare: arcessiuit et
eos qui in arce erant. Et osten
so capite nicanoris et manu
nefaria quam extendens contra
domum sanctam omnipotentis dei.
magnifice gloriatus est: linguam
etiam impij nicanoris precisam
iussit particulatim auibus dari.
manum autem dementis contra tem
plum suspendi. Omnes igitur
celi dominum benedixerunt dicentes.
Benedictus qui locum suum in con
taminatum conseruauit. Suspen
dit autem nicanoris caput in sum
ma arce euidens ut esset: et
manifestum sit auxilium dei.
Itaque omnes communi consilio
decreuerunt nullo modo diem
istum absque celebritate prete
rire: habere autem celebritatem
tertiadecima die mensis adar.
quod dicitur uoce syriaca pri
die mardochei die. Igitur his
erga nicanorem gestis. et ex illis
temporibus ab hebreis ciuitate
possessa: ego quoque in his finem
faciam sermonis. Et siquidem
bene et ut historie competit.
hoc et ipse uelim. Si autem mi
nus digne: concedendum est
michi. Sicut enim semper uinum
bibere. aut semper aquam contra
rium est. alternis autem uti de
lectabile: ita legentibus si semper
exactus sit sermo. non erit gra
tus. Hic ergo erit consumma
tus. EXPLICIT MACHABEORUM
LIBER SECUNDUS. Versus. ii. milia. i. dccc.

Lınee iste .iiii. potiores. q faciunt q̄ditatū .iiii. tpa nob̄ representanc. q̄ tenet ab initio mū di usq; ad fine. ī q̄bꝫ h̄ uitia nos inpugnāt. ⁊ bīna uirtutū cōt' h̄ q̄cuparanda nob̄ necc̄a sunt. Primū fuit tēp' deuiationis ab adā usq; ad moysem. īmo peccāu adā ⁊ eiect' ē de paradiso ⁊ ca yin in homicidio. ⁊ lamech ī digamia ⁊ ille q̄ submisit se in diluuio. de q̄ aplc. Regnauit mors ab adā usq; ad moy. q2 peccm̄ tūc nō agnoscebat. Scdm̄ fuit tēp' reuocationis. a moy. usq; ad xpm̄. p lege eni ⁊ p̄pħā cognitū se mag̃ peccāu ⁊ inde homines cepunt reuti timore. potı' q̄ amore. Tertiū fuit tēp'. reconciliationis anatiuit'. s. laudatoris usq; admissione sp̄c. s. p h̄ ei omnia q̄ gessit ꝯ reconciliat' est mūdus p natiuitatē. circū. bap. ieiuniū. p̄dicatōne. cū uncloꝫ. opa ⁊ px. mor. resurr'. ascen. sp̄c. s. missione ds̄ eni erat in xp̄o mundū ī reconcilians. de h̄ ep̄e dic aplc. ecce nūc tēp' accept̄. i. tēp' grē. Quartū est peregrinationis a missioē. sp̄c. s. usq; ad die iudicii q̄ adhuc peregrinat' eccl̄ia. ī luctu ⁊ pugna. q2 ⁊ si soluta sit culpa restat adhuc pena q̄ significatū ē ī absalon q̄ p ꝯ reconciliat' ē pr̄i suo. dc̄ p ioab tūsit ī ierlm̄ diennio antq̄ uidet faciē pat̄s. Ista .iiii. tpa ita se sequunt' ordine ut h̄ annumata sūt ⁊ annotata in figura s;, in representatione eccl̄ie n̄ ita. a prima eni dn̄ica aduentus usq; ad natiuitē recolit̄ ē tēp' reuocationis anatiuit' usq; ad septuag̃. temp' reconciliatōis q̄ntū ad membra q̄ p h̄ reconciliata sūt. q̄ etiā tēp' peregrinatōis ē q̄ntū ad xp̄m qui int' nos peregrinat' dū .iii. circūcisus baptizat' a septuagesima usq; ad passione. tēp' deuiationis representat'. p. vii. dn̄icas q̄ respīūt .vii. etates mundi. vn̄ cui libet illas dn̄icas n̄ ptinet ad opa alic' illaꝝ .vii. etatū. q̄a ī omibꝫ etatibꝫ inueniunt' aliq̄ deuiantes p̄ peccm̄ ī vii vn̄ ⁊ illa dn̄ica plena ē leticia qua cantat' letare ierlm̄. dn̄ica de passione ad temp' reconciliationis ptinet ⁊ xpi peregrinatōne ⁊ peccoꝝ aggrauatōne in hōibꝫ. officiū illi' mixtū ē. magis tn̄ fit cōmemoratō p̄fidie iudai p̄pli. ⁊ peccoꝝ humani generis p quib' passus ē dn̄s. vn̄ ⁊ offiū illd' dr̄ mag̃ ptinet ad tēp' deuiatōis. Tempus resurrectōis. ascensionis. missionibꝫ sp̄c. s. ē tn̄ ad reconciliatōne nr̄am n̄ a xp̄i peregrinatōne. Tc̄ eni iā cū dō pat' erat dn̄ice .xx.iiii. sūt ab octauo die pentec' usq; aduentū tēpus designat peregrinatōis eccl̄ie m̄ usq; ad die iudicii ita peregrinatō bipt̄ita ē in capite p̄ mo q̄ntū ad reconciliatione nr̄am spectat. Scdō. ī cuius peregrinatōis fine ueniet antixp̄c p' cui' regnū ad dies dabunt' ad penitentiā ī quibꝫ reliquie isrl' cōuertent. postea ueniet xp̄s ad iudicium.

Septē sūt petitiones huius orationis p̄t' captationis beniuolentie qui ꝯiungunt. Sc̄ificet. ⁊c. quaꝝ tres priores q̄ pertinent ad patriam digniores sunt. alie .iiii. que ptinet ad uiā. ⁊ ī. illis ꝑponunt' s' ordinem dignitatis. q̄ est artificial. s; sc̄i qui exposuerunt ea scdm̄ ordine naturalē qui ꝯgruit in expiam' arimurris. i. a tēporalibꝫ. ⁊ p gradiamur ad maiora. i. etna. scdm̄ ordine tōnis. Tops' ⁊ fit adaptatio petitōnū quibꝫ ponunt' dona uirtutū q̄ obuiant' donis ⁊ batitudin. q̄ adquirunt uirtutibꝫ. ⁊ h̄ tociī. s. vii. uicia. ⁊ atendi' p̄gress' in his omibꝫ petitionibꝫ siu donis. siue uirtutibꝫ. siue batitudinibꝫ. ī. tam q̄ retrog̃do ordine p̄cedunt petitiones in adaptatione donoꝝ ⁊ uirtutū que recto ordine seruat' sūt ⁊ p̄missiones q̄ tn̄ unū sūt ⁊ reg̃ siu deꝫ q̄uis diuersas hāt appellationes q̄ uariant' p elegantia quadā faciendā paupibꝫ eni bn̄ cōpetit regnū mitibꝫ possō t're. q̄ plus est lugentibꝫ consolatio. q̄ ñā maius est. Siti ī sequentibꝫ attende p̄gressū.

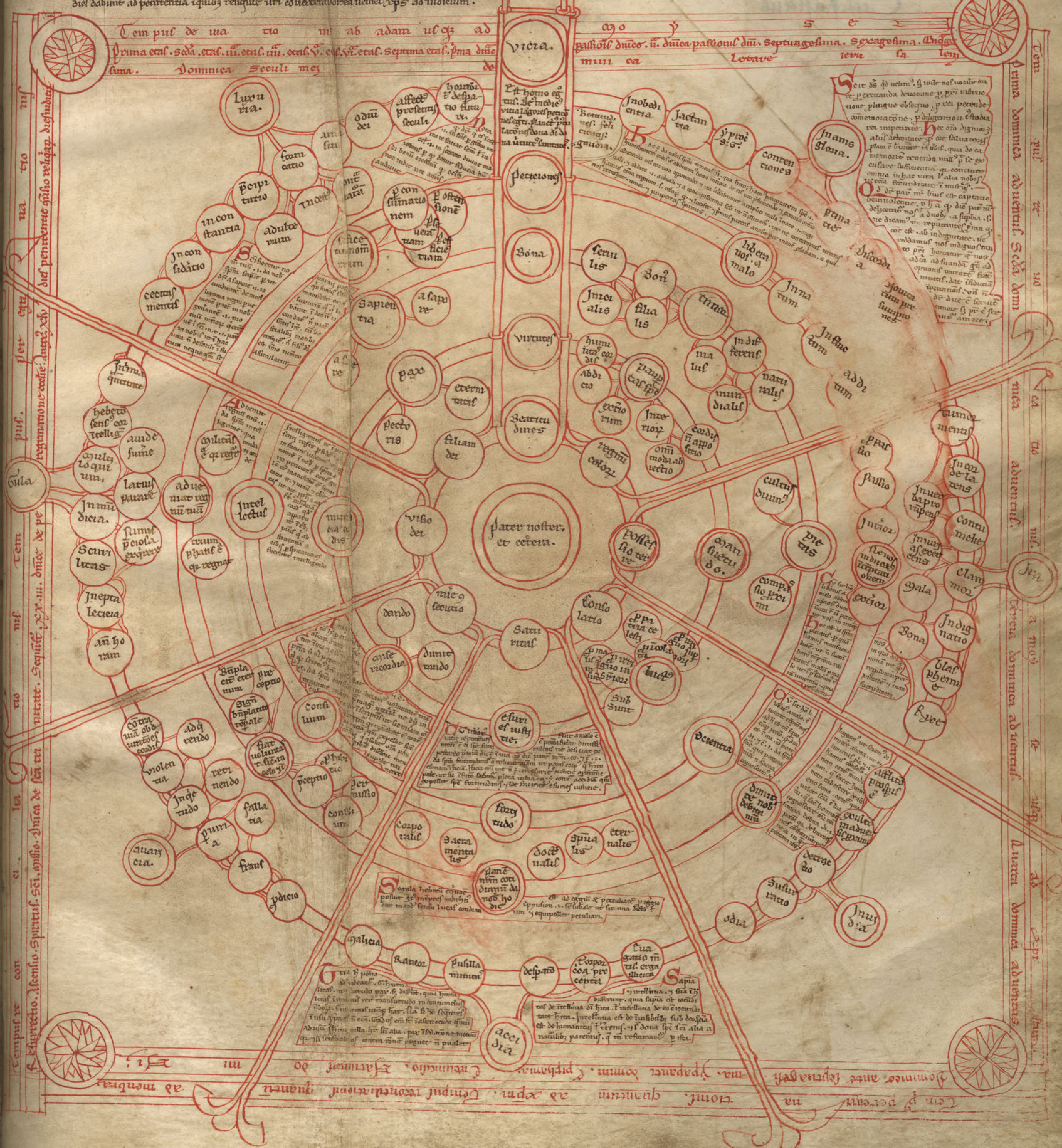

Primo

Parabole ſalomonis

Eccleſiaſtes

Canticorum

Sapiencie

Eccleſiaſticus

Paralipomenon. i. dabreiamin

Ezre

Neemie

Heſter

Thobie

Judith

Machabeoꝝ

BIBLIA
SACRA

CODEX MANUSCR.
TOM. II.

3089

IN MEMBRANIS SECULI
XI